

Vergaderjaar 2021–2022

36 059

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof (COM(2021)803)| Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof (COM(2021)804)| Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de vermindering van de uitstoot van methaan in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 2019/942 (COM(2021)805)

C

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 7 april 2022

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving² hebben kennisgenomen van de Europese voorstellen inzake methaanemissies en gasmarkten uit het «Fit for 55»-pakket die op 15 december 2021 door de Europese Commissie zijn gepubliceerd³ en de daarbij behorende BNC-fiches.⁴

Naar aanleiding hiervan is op 21 maart 2022 een brief gestuurd aan de Minister voor Klimaat en Energie.

De Minister heeft op 6 april 2022 gereageerd.

¹ Samenstelling:

Koffeman (PvdD), Faber-Van de Klashorst (PVV), Van Strien (PVV), Gerkens (SP), Atsma (CDA) (*ondervoorzitter*), Pijlman (D66), Schalk (SGP), Klip-Martin (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van Ballekom (VVD), Vos (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Van Gurp (GL), Huizinga-Heringa (CU), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga) (*voorzitter*), Meijer (VVD), Otten (Fractie-Otten), Prins (CDA), Vendrik (GL), Van der Voort (D66), Berkhout (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA) en N.J.J. van Kesteren (CDA).

² Samenstelling:

Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Bezaan (PVV), Fiers (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Janssen (SP), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga), Meijer (VVD) (*voorzitter*), Moonen (D66), Nicolai (PvdD), Prins (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Vendrik (GL), Verkerk (CU), De Vries (Fractie-Otten), Van Pareren (Fractie-Nanninga), Raven (OSF) en Karakus (PvdA) (*ondervoorzitter*).

³ COM(2021)803, COM(2021)804 en COM(2021)805.

⁴ *Kamerstukken I*, 2021–2022, 36 059, A en *Kamerstukken I*, 2021–2022, 36 059, B.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Luijk

BRIEF VAN DE VOorzITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT / LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT EN INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Den Haag, 21 maart 2022

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben met belangstelling kennisgenomen van de Europese voorstellen inzake methaanemissies en gasmarkten uit het «Fit for 55»-pakket die op 15 december 2021 door de Europese Commissie zijn gepubliceerd⁵ en de daarbij behorende BNC-fiches.⁶

De commissies hebben besloten de bovengenoemde Europese voorstellen in behandeling te nemen, maar vernemen voorafgaand aan de inhoudelijke behandeling graag op korte termijn van het kabinet wat de recente ontwikkelingen in Oekraïne betekenen voor de kabinetsappreciatie van met name de Europese voorstellen COM(2021)803 en COM(2021)804.

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 8 april 2022.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
L.P. van der Linden

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
H.J. Meijer

⁵ COM(2021)803, COM(2021)804 en COM(2021)805.

⁶ *Kamerstukken I*, 2021–2022, 36 059, A en *Kamerstukken I*, 2021–2022, 36 059, B.

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 april 2022

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben mij gevraagd toe te lichten wat de recente ontwikkelingen in Oekraïne betekenen voor de kabinetsappreciatie van de Europese voorstellen COM(2021)803 en COM(2021)804. Het gaat hierbij om voorstellen binnen het «Fit for 55»-pakket die gericht zijn op herziening en herschikking van de EU-richtlijn en -verordening voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof («Waterstof en gas decarbonisatiepakket»).

De kabinetsappreciatie van deze voorstellen is vastgelegd in het BNC-fiche dat op 11 februari 2022 is toegezonden aan het parlement (Kamerstuk 36 059, A, fiche 3). In deze brief zal ik de betekenis van de recente ontwikkelingen op deze appreciatie toelichten.

De brute inval van Rusland in Oekraïne en de verschrikkelijke gevolgen daarvan hebben ook hun uitwerking op de werking van de gasmarkt en meer in het bijzonder op de leveringszekerheid. Recent heb ik een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin ik uitgebreid stil heb gestaan bij de huidige situatie op de energiemarkten en beoogde maatregelen rondom leveringszekerheid gas (Kamerstuk 29 023, nr. 283). Eind april zal ik het parlement een brief doen toekomen over leveringszekerheid van aardgas voor de komende winter. Daarin zal ik, conform de motie Klaver/Piri (Kamerstuk 36 045, nr. 48) ook ingaan op de afbouw van olie, gas en kolen afkomstig uit Rusland. In de brief zal ik nadrukkelijk ingaan op het Europese perspectief en internationale samenwerking om afhankelijkheid van Russische brandstoffen zo snel mogelijk te verminderen.

De recente ontwikkelingen maken het noodzakelijk dat voornoemde voorstellen door de Europese Commissie met een andere blik worden gezien. Dit ook omdat de Europese Commissie inmiddels een additioneel voorstel heeft gepubliceerd dat is gericht op de leveringszekerheid van aardgas en meer in het bijzonder op het tijdig en adequaat vullen van de gasopslagen in de Europese Unie voor de aankomende en volgende winters. Het gaat hierbij om het voorstel «Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2017/1938 of the European Parliament and of the Council concerning measures to safeguard the security of gas supply and Regulation (EC) 715/2009 of the European Parliament and of the Council on conditions for access to natural gas transmission networks», COM(2022)135 van 23 maart 2022. Het kabinet is dit voorstel thans aan het bestuderen en zal het parlement daarover op korte termijn nader informeren.

Dit alles neemt overigens niet weg dat het kabinet vooralsnog geen aanleiding ziet om de hoofdlijnen van de kabinetsappreciatie zoals uiteengezet in het BNC-fiche wezenlijk te wijzigen. Het kabinet erkent het belang van het verduurzamen van het aardgasnet en de ontwikkeling van de interne markt voor duurzame waterstof. De recente ontwikkelingen hebben de noodzaak daartoe nog urgenter gemaakt om zo de afhankelijkheid van met name Russisch aardgas op zo kort mogelijke termijn af te bouwen.

Ook de positief kritische houding van het kabinet over de voorstellen rondom leveringszekerheid van aardgas behoeft geen wijziging. Het blijft

verstandig om de leveringszekerheid met buurlanden en in de vastgestelde gasrisicogroepen te versterken en daarbij ook de coördinatie rond essentiële infrastructuur te intensiveren waar nodig. Ook houdt het kabinet een open houding ten aanzien van gezamenlijke gasinkoop door netbeheerders specifiek voor het vullen van strategische opslagen en ondersteunt het kabinet de gestelde randvoorwaarde dat het gebruik van strategische opslagen niet marktverstoring mag werken. In aanvulling daarop gaat het kabinet in de komende periode het gesprek aan met de Commissie en de andere lidstaten over eventuele vrijwillige, gezamenlijke inkoop van vloeibaar aardgas (LNG) op de wereldmarkt. De Commissie ontwikkelt daartoe nu eerste ideeën. Daarbij erkent het kabinet dat de verdere uitwerking van deze en andere ideeën gericht op het versterken van de leveringszekerheid gevolgen kan hebben voor zowel de oorspronkelijke voorstellen van de Commissie als de kabinetsappreciatie. Mocht dat het geval zijn dan zal het parlement daar uiteraard over worden geïnformeerd.

Naast voorstellen rondom leveringszekerheid gas, heeft de Europese Commissie in het Waterstof en gas decarbonisatiepakket ook voorstellen gedaan op het gebied van consumentenbescherming en energiearmoede. In het BNC-fiche heeft het kabinet aangegeven dat deze voorstellen aansluiten bij de keuzes die het kabinet maakt in de Energiewet, het generiek sociaal beleid en specifiek afsluitbeleid.

Daarnaast heeft de Commissie in reactie op de situatie in Oekraïne een mededeling⁷ gedaan waarin mogelijke beleidsopties, een zogenaamde «Toolbox», worden besproken die nu al kunnen worden ingezet en een andere mededeling⁸, «RePowerEU», betreffende beleidsopties die nader onderzocht zullen worden om onder andere huishoudens te compenseren voor de forse koopkrachteffecten van de hoge energieprijzen. De voorstellen uit de mededeling «RePowerEU» hebben onder andere tot doel de hoge energieprijzen te bestrijden. Het kabinet verwelkomt de inzet van de Commissie om de lidstaten te wijzen op de bestaande mogelijkheden om nationaal maatregelen te treffen om de negatieve impact van de energieprijzen op de koopkracht van huishoudens te beperken. Nederland steunt deze mogelijkheden en is van mening dat hoge energieprijzen primair nationaal moeten worden geadresseerd. Zo zijn er door het vorige en het huidige kabinet twee pakketten met koopkrachtmaatregelen aangekondigd om gebruik te maken van deze ruimte (Kamerstuk 35 925 XV, nr. 111). Het kabinet is echter zeer terughoudend over verdergaande maatregelen die ingrijpen op de elektriciteitsmarkt, bijvoorbeeld via maximumprijzen, gezien de negatieve effecten die dit heeft op investeringen in hernieuwbaar en kosteneffectiviteit. Het kabinet trekt hierin op met gelijkgestemde lidstaten. Ik zal het parlement middels het gebruikelijke BNC-traject nader informeren over de Nederlandse appreciatie van deze mededeling.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

⁷ Commissie mededeling, «De stijgende energieprijzen aanpakken: een toolbox met initiatieven en steunmaatregelen», COM(2021) 660.

⁸ Mededeling «REPowerEU: een gemeenschappelijk Europees optreden voor betaalbare, veiligere en duurzamere energie», COM(2022) 108.